

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403

m@sda.co.il

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל

נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליץ
407

שבועות דף מ"ה. יום א' פרשת שלח
י"ט סיון תשפ"ה

דף מ"ה - ע"א

עוד מהנשבעים ונוטלים:

ד. שכנגדו חשוד על השבועה, כגון שנשבע לשקר בשבועת העדות או שבועת הפיקדון ואפילו שבועת שוא, או שהיה משחק בקוביא או מלוה בריבית, מפריחי יונים, סוחרי שביעית. היו שניהם חשודים - לרבי יוסי: חזרה שבועה למקומה (מבואר להלן דף מ"ז), לרבי מאיר: יחלוקו.

ה. חנוני על פנקסו, שאמר לו בעל הבית תן לבני סאתיים חיטים, או לפועלי סלע מעות, חנוני אומר 'נתתי' והם אומרים 'לא נטלנו' - לתנא קמא: שניהם נשבעים ונוטלים. לבן ננס: נוטלים בלי שבועה, שאי אפשר להשביע שניהם כשאחד מהם בוודאי ישבע לשקר.

אמר בעל הבית לחנוני 'תן לי בדינר פירות', ונתן לו הפירות ומבקש דינר, וטוען בעל הבית שנתן כבר - לתנא קמא: ישבע בעל הבית שנתן הדינר. לרבי יהודה: כיון שביד הבעל הבית הפירות ידו על העליונה ואינו צריך שבועה.

אמר בעל הבית לחנוני 'תן לי פירות', וטוען חנוני 'נתתי לך והולכתי לביתך' - ישבע חנוני.

אמר בעל הבית לשולחני 'תן לי בדינר מעות', ונתן לו מעות ומבקש דינר, וטוען בעל הבית שנתן כבר - לתנא קמא: ישבע בעל הבית. לרבי יהודה: פטור בלי שבועה, שאין דרך השולחני לתת איסור עד שיקח דינר.

נתן בעל הבית דינר ומבקש מעות, וטוען שולחני שנתן כבר - ישבע שולחני.

אלו צריכות להישבע כדי לגבות הכתובה:

א. הפוגמת כתובתה, ב. עד אחד מעידה שהיא פרועה, ג. מנכסים משועבדים, ד. מנכסי יתומים, ה. הנפרעת שלא בפניו

יתומים שבאים לגבות חוב אביהם מהיתומים של הלווה - נפרעים בשבועה שלא פקדנו אבא בשעת מיתה ששטר זה פרוע, ולא אמר לנו אבא קודם לכן שהוא פרוע, ולא מצינו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע. לרבי יוחנן בן ברוקה: גם אם נולד אחרי מיתת האב נשבע שלא מצא שובר.

אם יש עדים שמעידים שאמר האב בשעת מיתה שהשטר אינו פרוע - לרבן שמעון בן גמליאל נוטל שלא בשבועה. (דין נשבעים שלא בטענה יתבאר להלן דף מח:).

שכיר נשבע ונוטל - שעקרו חכמים שבועה מבעל הבית שלא ישבע ויפטור והטילו על השכיר, משום שבעל הבית טרוד בפועלים וסובר שנתן. ולא תיקנו שיתן בלי שבועה - כדי להפיס דעת הבעל הבית. ולא תיקנו שיתן בעדים - משום שטורח. ולא תיקנו שיתן לו קודם מלאכה - משום ששניהם רוצים בהקפה.

דף מ"ה - ע"ב

אומן האומר 'שתים קצצת לי', ובעל הבית אומר 'קצצתי לך אחת' - צריך האומן להביא ראיה, ואינו נאמן בשבועה, שבעל הבית זוכר כמה קצץ (ועיין להלן דף מז:).

שכיר שעבר הזמן - אינו נשבע ונוטל, משום שחזקה שאין בעל הבית עובר בבל תלין, והגם שהוא טרוד - כשמגיע זמן החיוב הוא נזכר, ויש עוד חזקה שאין שכיר משהה השכר. אבל לשכיר אין רק חזקה אחת - שאינו עובר בלאו 'לא תגזול'.

אין שכיר נשבע ונוטל רק אם שכרו בעדים, אבל שלא בעדים - מתוך שיכול לומר לו לא שכרתי מעולם, יכול לומר לו שכרתי ונתתי לך שכר. וכן אמר רבי יוחנן, ולא התברר האם ריש לקיש חולק עליו.

שומר אינו צריך להישבע שנאנס רק אם הפקידו בידו בשטר, אבל אם הפקידו אצלו בלי עדים - מתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם יכול לומר נאנסו. וכן אם הפקיד בעדים בלי שטר - מתוך שיכול לומר החזרתי (לסובר המפקיד בעדים אינו צריך להחזיר בעדים), יכול לומר נאנס.

שבועות דף מ"ו. יום ב' פרשת שלח
כ' סיון תשפ"ה

דף מ"ו - ע"א

אומן האומר שתים קצצת לי, והלה אומר לא קצצתי לך רק אחת - או יביא אומן ראיה בעדים שקצץ לו שתים ויטול, או שישבע בעל הבית שלא קצץ לו אלא אחת ויפסיד אומן. (לרבי יהודה: האומן נשבע ונוטל כמו שיתבאר).

הנותן טלית לאומן, אומן אומר קצצת לי שתים, ובעל הבית

חשוד בשבועת שוא, או בשבועת ביטוי לשעבר, כגון 'אכלתי' ו'לא אכלתי' - פסול לשבועה, אף על פי שאין בה כפירת ממון. אבל אם עבר בשבועת ביטוי להבא, כגון שנשבע 'אוכל' ולא אכל, או 'שלא אוכל' ואכל - אינו פסול לשבועה, שבשעת שבועה לא הוציא שקר מפיו, רק אחר כן כפאו היצר.

יום זה הוקדש לעילוי נשמת הרה"ח יוסף חיים גרינוואלד
ה"ד בן רבי משה יעקב זצ"ל
הוקבע יום היארצייט כ' סיון תש"ב
ת' נ' צ' ב' ה'

שבועות דף מ"ז. יום ג' פרשת שלח כ"א סיון תשפ"ה

דף מ"ז - ע"א

היו שניהם חשודים - לרבי מאיר: יחלוקו. לרבי יוסי:
'לגירסת המשנה' - חזרה שבועה למקומה, 'למסקנת רב נחמן' -
יחלוקו, וכן הכריע רב נחמן להלכה.

**להאומר חזרה שבועה למקומה, נחלקו להיכן
חזרה? לרבותינו שבבבל:** והם רב ושמואל - חזרה שבועה
לסיני, ובית דין אין נזקקים לא לשבועה ולא לפירעון. **לרבותינו
שבארץ ישראל:** והוא רבי אבא - חזרה שבועה למחויב לה,
ומתוך שאינו יכול להישבע משלם. (דין יתומים מהיתומים
מבואר להלן דף מ"ח).

עד אחד הרואה אחד חוטף מחבירו, ואומר שלי חטפתי -
לרבי אבא, מתוך שהחוטף אינו יכול להישבע כנגד העד שהרי
מודה שחטף, משלם.

האומר מנה לאבא ביד אביך, והשיב אין לו אלא חמישים -
נשבע כמו אביו. ואם השיב חמישים אני יודע וחמישים אני
יודע - פטור, שנאמר 'שבועת ה' תהיה בין שניהם' ולא בין
יורשים. ואם אביו היה אומר כן, **לרב אבא:** היה משלם משום
שהוא מחויב שבועה ואינו יכול להישבע. **לרב ושמואל:** גם
אביו היה פטור, שאין אומרים 'מתוך'. (והנאמר 'בין שניהם' בא
ללמד שהשבועה חל על שניהם).

דף מ"ז - ע"ב

שמעון בן טרפון אומר:

'שבועת השם תהיה בין שניהם' - מלמד שהשבועה חלה
על שניהם. **אזהרה לעוקב אחר נואף -** 'לא תנאף', קוראים
בו לא תנאף. **'ותרגנו באהליכם' -** תרתם וגנייתם באהלו של
מקום. **'עד הנהר הגדול נהר פרת' -** תקרב למשוח בשמן
ותימשח, שהפרת הוא קטן ונקרא גדול בשביל שנזכר על שם
ארץ ישראל. לרבי ישמעאל: עבד מלך כמלך.

פועלים נשבעים לבעל הבית במעמד חנוני - כדי שיתביישו
ממנו.

שתי כיתי עדים המכחישות זו את זו - לרב הונא: כל
אחת באה בפני עצמה ומעידה. **לרב חסדא:** הואיל ואחת מהם
שקרנית שניהם פסולות.

אומר לא קצצתי לך רק אחת - כל זמן שהטלית ביד אומן - על
בעל הבית להביא ראיה, שהרי האומן מוחזק בטלית ובעל הבית
בא להוציא ממנו ועליו להביא ראיה. **נתנה לו - לחכמים:**
יביא האומן ראיה בעדים, ואם לא - ישבע בעל הבית ויפטור,
שאדם זוכר כמה קצץ. **לרבי יהודה:** בזמנו נשבע האומן ונוטל,
כיון שמהתורה נשבע בעל הבית שהוא מודה במקצת, והטילו
חכמים השבועה על האומן.

שכיר נשבע ונוטל - לרבי יהודה: אין שכיר נשבע ונוטל
רק אם יש הודאה במקצת - כגון שאמר לו תן לי שכר חמישים
דינר שיש לי בידך והוא אומר התקבלת מהם דינר זהב, או
שאמר לו שתים קצצת והלה אומר לא קצצתי לך אלא אחת,
לפי שיש שבועה מהתורה אצל בעל הבית ותיקנו חכמים שיהא
אצל שכיר. אבל אם אמר לו לא שכרתי מעולם או שאמר לו
שכרתי ונתתי לך שכר - המוציא מחבירו עליו הראיה ואינו
נוטל בשבועה, כיון שאין שבועה מהתורה רק מדרבנן, לא עשו
'תקנתא לתקנתא'. **לחכמים:** נשבע ונוטל גם אם בעל הבית
כופר הכל, שעשו גם תקנתא לתקנתא, אבל אם נחלקו בקציצה
אינו נשבע ונוטל, שהרי הבעל הבית זוכר כמה קצץ.

התופס גרזן בידו, ואומר אלך ואכרות דקל פלוני,
ונמצא הדקל קצוץ ומוטל בקרקע - אין תולים לומר
שהוא קצץ, שמא הגזים ולא עשה.

דף מ"ו - ע"ב

נגזל נשבע ונוטל כיצד? - ראו עדים נכנס לביתו ומשכנו,
וטוען בעל הבית שנטל כלים קטנים והסתיר תחת כנפיו, ולא
הכירו בהם העדים.

ראו שהטמין כלים תחת כנפיו ויצא, ואמר לקוחים הם
בידי, ובעל הבית אומר השאלתי לו - אם בעל הבית אינו
עשוי למכור כליו, והיו בדברים שאין הדרך להטמין, ובאדם
שאינו צנוע, והם דברים העשוי להשאל ולהשכיר - נאמן בעל
הבית ולא יוצא. אבל אם בעל הבית עשוי למכור כלים, או שהיו
דברים שדרך בני אדם להטמין, או שהוא אדם צנוע, או שהיו
דברים שאין עשויים להשאל ולהשכיר - נאמן היוצא לומר
לקחתי, ואינו נאמן בעל הבית לומר שאול הם בידו. **ואם טוען**
הבעל הבית הם גנובים בידו - בכל אופן נאמן היוצא, שאין
מחזיקים לומר על אדם שהוא גנב.

הטוען על זוג מספריים וספר אגדות שיש ליתומים
שהם שלו והביא עדים, והשאל לאביהם - נאמן, שהרי
לא נאמן אביהם לטעון לקוחים הם בידי, שעשוי להשאל
ולהשכיר.

שומר הבית - נאמן להישבע לנכנס למשכן בעל הבית, וישלם
לבעל הבית על פי השבועה. **ובשכירו ולקייטו -** שלא מסרו
שמירת הבית הסתפקו בגמרא אם יכול להישבע.

טוען בעל הבית שלקח גביע כסף - אם הוא איש אמיד,
או שהוא נאמן ובני אדם מפקידים בידו - נשבע ונוטל, ואם לא
- לא.

נחבל - נשבע ונוטל אם יש בו חבלה במקום שיכול לחבל
בעצמו. אבל במקום שאינו יכול לחבל בעצמו, כגון שעלתה לו
נשיכה בגבו ובין אצילי ידיו, ואין שם אחר - נוטל בלי שבועה.

שני מלווים ושני לווים ושני שטרות, וכל כת חתום בשטר אחר - **לרב הונא**: כשר שני השטרות. **לרב חסדא**: פסולים שניהם.

מלוה ולוה ושני שטרות - שיש לאדם אחד שני שטרות של שני הלואות על חבירו, כת אחת מהם חתומה על זה ושניה על זה - יד בעל השטר על התחתונה וגובה רק שטר הקטן מהם.

שני מלווים ולוה אחד ושני שטרות - לרב חסדא: שניהם פסולים. **לרב הונא**: גובים שניהם, שאין יכולים להפסיד אחד מהמלווים.

שני לווים ומלוה אחד ושני שטרות - לרב חסדא: שניהם פסולים. **לרב הונא**: הסתפקו בגמרא אם מאחר שאדם אחד הוא כל אחד דוחה אותו ואינו גובה, או שגובה מכל אחד מהם בפני עצמו.

שבועות דף מ"ח. יום ד' פרשת שלח כ"ב סיון תשפ"ה

יום זה הוקדש לזכרון עולם לעילוי נשמת הרה"ח המפואר
דוד אליהו גרינוואלד זצ"ל בן הרה"ח יוסף חיים הי"ד
נלב"ע כ"ב סיון תשע"ה

דף מ"ח - ע"א

עדי החודש אחד שאומר שראה הלבנה גבוה ב' מרדעות, ואחד אומר שלש - עדותם קיימת. אחד אומר שלש ואחד חמש - עדותם בטלה, ומצטרפים לעדות אחרת. **לרב הונא**: גם לעדות אחרת של ממון, **לרב חסדא**: לעד אחר לעניין ראש חודש המעיד כמותו, שיהיו דברי שנים כנגד אחד.

יתומי מלוה הנפרעים מהלוה בעצמו - אינם צריכים שבועה, כמו שאביהם היה נפרע ממנו בלי שבועה.

יתומים שנפרעים מן היתומים:

אם מת המלוה בחיי הלוה - נפרעים בשבועה שלא פקדנו אבא שהוא פרוע.

אם מת הלוה בחיי המלוה - א. לרב ושמואל: אינם גובים כלל, שכבר נתחייב המלוה לבני הלוה שבועה שלא נפרע, ואין אדם מוריש שבועה לבניו, שהיתומים לא יוכלו להישבע אותה שבועה שנתחייב, שאינם יודעים שלא נפרע. **ב. לרבי אלעזר**: נשבעים שבועת היתומים ונוטלים. **ג. לרבי אמי**: אם עמד המלוה עם יתומי הלוה בדין, ומת - כבר נתחייב המלוה לבני הלוה שבועה ואין אדם מוריש שבועה לבניו ויתומי המלוה מפסידים. אם לא עמד בדין ומת - יורשיו נשבעים שבועת יורשים ונוטלים.

'רב נחמן הסתפק להלכה' אם הלכה כרב ושמואל, וגם אם לא עמד בדין הרי התחייב לבני הלוה שבועה ואינו מורישו לבניו, או שאין הלכה כמותם, וגם אם עמד בדין נשבעים ונוטלים? והספק לדעת רבי מאיר, אבל להלכה כבר פסק כרבי יוסי בשנים חשודים שיחלוקו אף על פי ששניהם אינם יכולים להישבע, וכן הוא גם כאן אף על גב שהיורשים אינם יכולים להישבע שבועה

שחייב אביהם, נוטלים בשבועה שיכולים להישבע.

אלמנה שמתה - לת"ק: יורשיה גובים כתובתה מיורשי הבעל עד כ"ה שנה. **לרב ושמואל**: אינם גובים, רק אם נשבעה בחייה שלא נפרעה.

נשא אשה ראשונה ומתה, נשא שניה ומת - לת"ק: שניה ויורשיה קודמים ליורשי ראשונה. **לרב ושמואל**: אין יורשי שניה גובים רק אם נשבעה קודם שמתה.

כתב לאשתו נדר ושבועה אין לי עליך ועל יורשיך - הוא אינו יכול להשביעה כשגובה כתובה ולא את יורשיה, אבל אם מת, ותובעת כתובה מהיורשים, משב יעים אותה, ואת יורשיה אם מתה. **לרב ושמואל**: אין יורשיה גובים רק אם היתה גרושה ומתה בחייו, אבל אם מת הוא קודם כבר התחייבה ליורשיו שבועה, ואינה מורשה ליורשיה.

דף מ"ח - ע"ב

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת אסתר ב"ר פינחס ע"ה

יפה כח הבן (של מלוה) מכח האב: שהרי האב (המלוה עצמו) - אינו גובה מיורשי הלוה רק בשבועה, אבל בנו גובה בשבועת היורשים, ואם יש עדים שאמר האב שלא נפרע, אינו צריך הבן שבועה כלל. **לרב ושמואל**: אין דין זה רק לבית שמאי שסוברים שטר העומד לגבות כגבוי, והוא ממון גמור, אף על גב שצריך שבועה ומוריש לבניו.

הפוגם שטר ומת - אין לומדים מדברי רב ושמואל שאין אדם מוריש שבועה לבניו בשאר מקומות, ולכן נשבעים היורשים שבועת יורשים ונוטלים. אבל יתומי המלוה שבאו להיפרע מהערב, אין נוטלים אם מת הלוה בחיי מלוה, מאחר שהערב יוציא מהיתומים, הרי זה כיתומים הנפרעים מהיתומים. וכן אם לא הניח המלוה בנים רק אחים, אין האח נפרע מיתומי הלוה, שאין חילוק בין שבועת שלא פקדני אבא לשבועת שלא ציווני אחי.

'הלכה' לא נתבאר אם הלכה כרב ושמואל או כרבי אלעזר, ולכן הדיין שעשה כרב ושמואל דינו דין, ודיין שעשה כרבי אלעזר דינו דין. ואין גובים בשטר שמא הלכה כרב ושמואל, ואין קורעים אותו שהרי דיין שעשה כרבי אלעזר וגבה בו דינו דין.

ואלו נשבעים בטענת שמא: השותפים. והאפוטרופוס. והאשה הנושאת ונותנת בתוך הבית. ובן הבית שמכניס ומוציא פועלים ומכניס ומוציא פירות. משום שכל אלו מורים היתר לעצמם. ודווקא אם יש ביניהם טענה של שתי כסף, ולשיטת רב: שיש כפירת טענה של שתי כסף. חלקו השותפים והאריסים, אינו יכול להשביעו. ואם נתחייב לו שבועה ממקום אחר, מגלגלים עליו את הכל.

מגלגלים על ידי שבועה דרבנן - כגון מי שכופר הכל ונתחייב שבועת היסת מדרבנן, מגלגלים עליו גם שבועת אריסים אחרי שחלקו.

לוה ממנו בערב שביעית, אם במוצאי שביעית נעשה שותף או אריס - אין מגלגלים עליו על ידי שבועת השותפים,

כי השמיטה הפקיעה הלוואה. אבל אם נעשה שותף או אריס בערב שביעית, ובמוצאי שביעית לווה ממנו - מגלגלים עליו.

בכל שבועה דרבנן מגלגלים - חוץ משבועות שכיר שאין מגלגלים על ידה שבועה אחרת, לפי שהיא עצמה אינה מהדין רק להפסיד דעת בעל הבית. **ואם לא טען התובע שיגלגלו עליו - לרב הונא:** יפתחו לו בית דין גלגול, **לרב חסדא:** אם טען גלגול - מגלגלים, ואם לא טענו - אין לנו לפתוח לו.

השביעית משמטת את השבועה - שנאמר וזה דבר השמטה, אפילו דיבור משמטת.

הדרן עלך פרק כל הנשבעין

שבועות דף מ"ט. יום ה' פרשת שלח כ"ג סיון תשפ"ה

פרק שמיני - ארבעה שומריין

דף מ"ט - ע"א

משנה. ארבעה שומרים הם: שומר חנם - נשבע על הכל. שואל - משלם את הכל. נושא שכר ושוכר - לרבי יהודה: נשבעים על שבורה שבויה ומתה, ומשלמים על אבידה וגניבה. **לרבי מאיר:** שוכר דינו כשומר חנם ופטור בגניבה ואבידה. ויש שמהפכים השיטות.

אמר לשומר חנם היכן שורי? והשיב מת - ונשבר או נשבה או נגנב או אבד, או שהשיב נשבר - ומת או נשבה או נגנב או אבד, או השיב נשבה - ומת או נשבר או נגנב או אבד, או שהשיב נגנב - ומת או נשבר או נשבה או אבד, או השיב אבד - ומת או נשבר או נשבה או נגנב, או שהשיב איני יודע מה אתה סח - ומת או נשבר או נשבה או נגנב או אבד, בכל אלו אם אמר 'משביעך אני', ואמר 'אמן' - פטור, ששינה מפטור לפטור.

היכן שורי? אמר לו אבד, משביעך אני ואמר אמן, והעדים מעידים אותו שאכלו - משלם את הקרן. הודה מעצמו - משלם קרן וחומש ואשם. ואם אמר לו נגנב ונשבע, והעדים מעידים אותו שגנב - משלם כפל. הודה מעצמו - משלם קרן וחומש ואשם.

אמר לאחד בשוק היכן שורי שגנבת? ואומר לא גנבתי, והעדים מעידים שגנב - משלם כפל, טבח ומכר - משלם תשלומי ארבעה וחמשה. ראה עדים שממשמשים ובאים ואמר גנבתי ולא טבחתי ומכרתי - אינו משלם רק קרן, אע"ג שהודה מחמת פחד העדים, ואע"ג שלא הודה על טביחה ומכירה - כיון שפטור מכפל, התורה אמרה 'ארבעה וחמשה' ולא שלשה וארבעה.

דף מ"ט - ע"ב

אמר לשואל היכן שורי? השיב מת - ונשבר או נשבה או נגנב או אבד, השיב נשבר - ומת או נשבה או נגנב או אבד, השיב נשבה - ומת או נשבר או נגנב או אבד, השיב אבד - ומת או נשבר או נשבה או נגנב, ונשבע - פטור, ששינה מחובה לחובה. השיב איני יודע מה אתה סח - ומת או נשבר או נשבה או נגנב או נאבד, ונשבע - חייב.

אמר לנושא שכר ושוכר היכן שורי? השיב מת - ונשבר או נשבה, השיב נשבר - ומת או נשבה, השיב נשבה - ומת או נשבר, השיב נגנב - ואבד, השיב אבד - ונגנב, משביעך אני, ואמר אמן - פטור. השיב מת או נשבר או נשבה - ונגנב או אבד, משביעך אני ואמר אמן - חייב. השיב אבד או נגנב - ומת או נשבר או נשבה, משביעך אני ואמר אמן - פטור.

כל המשנה מחובה לחובה ומפטור לפטור ומפטור לחובה - פטור, מחובה לפטור - חייב. **הנשבע להקל על עצמו - חייב, להחמיר על עצמו - פטור.**

הפטורים משבועת שומרים האם חייבים משום שבועת ביטוי? א. לרב: חייבים משום שבועת ביטוי - כיון שישנם בלאו והן. **ב. לשמואל:** פטורים גם משבועת ביטוי - לפי שאינם בלהבא. **ג. לרבי אמי:** כל שבועה שהדיינים משביעים אותה אין חייבים עליה משום שבועת ביטוי, שנאמר 'או נפש כי תשבע לבטא בשפתים' - 'כי' מלשון 'אם', שרק אם תשבע מעצמה ולא על ידי בית דין.

'כי' משמש בארבע לשונות - 'אי', 'דלמא', 'אלא', 'דהא'.

הדרן עלך פרק ארבעה שומריין וסליקא לה מסכת שבועות

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׁמַת חֲלָקִינוּ
מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא
שְׁמַת חֲלָקִינוּ מִיּוֹשְׁבֵי קִרְנוֹת
שְׁאֵנוּ מְשַׁכְּמִים לְדַבְּרֵי
תּוֹרָה, וְהֵם לְדַבְּרִים בְּטָלִים
אֲנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר,
וְהֵם אֵינָם מְקַבְּלִים שָׂכָר
אֲנוּ רָצִים לְבָאֵר לַחַיִּי הָעוֹלָם
הַבֹּא, וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שְׁחֹת.

חודש סיון

בסיכומי דף היומי - 'מחודדים'

לעילוי נשמת זקנינו ראש משפחתנו
שמו מפארים

הרה"ח רבי דוד אליהו גרינוואלד זצ"ל

בן רבי יוסף חיים הי"ד

נלב"ע כ"ב סיון תשע"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

הונצח על ידי אימנו היקרה תליט"א